

Vinteraftenerne, da var det ikke Skyer, det saa i Horizonten, men Skyerne var Kavalerer, der jog over Synskredsen i ledeløse Kareoler, Stjernerne var Voksløse, der tændtes i den gamle Grevegaard paa Borgs Odde, og Spinderokken, som snurrede i Stuen ved Siden af, traadtes af gamle Ulrika Dillner!

Thi Barnets Hoved var fuldt af de gamle Tiders Mennesker, for dem sværmede det!« Sværmeriet tabte sig ikke med Aarene, men de gamle Historier fik en langt dybere Betydning:

»I Børn af sene Tider«, siger hun videre, »jeg forlanger jo ikke, at nogen skal tro paa disse gamle Historier. De kan jo ikke være andet end Løgn og Opspind.

Men Angeren, der vugger frem og tilbage over Hjærtet, til det jamrer sig som Gulvbrædderne i Sintrams Sal, under Gængerne (paa Gyngestolen), og Tvivlen, der ringer for Ørerne som Bjælderne ringede for Anna Stjärnhök i den ensomme Skov, naar bliver de til Løgn og Opspind?

»O, at de kunde blive det!«

Og alt dette — Drøm og Virkelighed —, som var blevet Sjæl af hendes Sjæl, brød paa og fordrede, at hun skulde iføre det Ordets Legeme, og da hun adlød, sprang det frem med det Liv og den Varme, der altid følger hvor det virkelig kan gælde: »Jeg gav, fordi jeg maatte. Jeg gav af mit dyreste Eje!«

Gösta Berlings Saga er en rig Personligheds rige Gave. Men der er meget mere end det at sige om den.

Der er andre, som ogsaa er Personligheder, der har staaet og lyttet til gamle Sagn, og som har modtaget Indtryk, der aldrig glemmes, men de mangler den Evne, som gjør det berettiget at føre dem i Pennen, Digtetrevnen nemlig, og den har Selma Lagerlöf.

Naar hun kalder Helten i Bogen »Gösta Berling-Poeten«, saa har jeg lige saa godt Lov til at kalde hende »Selma Lagerlöf-Poeten«, for hun er en Diger og hendes Bog er overvejende Poesi i ubunden Stil.

Derfor kører Kavalererne ikke hverken i den tørre Beretnings Orden eller i den vilde Fantasis Uorden over Synskredsen i ledeløse Karioler, derfor skinner Lysene fra Borg endnu, og vi hører ogsaa Ulrika Dillners Rok snurre.

De mange Eventyr om de mange Mennesker er ikke blevet til tilfældige, usammenhængende gamle Historier fra Löfsjö Herred, men hun har formet dem »lig sølvklare Perler, der drages paa en Snor« og Snoren er: Sagaen om »Gösta Berling!«

Hvem er Gösta Berling?

En Mand, der er slaaet ud af Kursen saa grundigt, at